gemeente Barneveld

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld

Telefoon 14 0342
Internet www.barneveld.nl

Excellentie, Geachte heer Rummenie,
Excellentie, Geachte heer Van Oosten,

Datum:
19 september 2025

Ons kenmerk:
JvdT/BV

Organisatieonderdeel:
Brief namens burgemeesters van Gelderse gemeenten

Onderwerp:
Handelingskader burgemeesters i.v.m. wolf

Namens de burgemeesters van de 22 gemeenten van het Districtelijk Veiligheidsoverleg Noord Oost Gelderland is er op 18 september 2025 een brandbrief over de wolf verstuurd aan het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur en Ministerie van Justitie en Veiligheid (bijlage 1). Gezien de urgentie en zorgen om de wolf, ook in onze regio, willen we u laten weten dat ook onze gemeenten deze brandbrief ondersteunen.

Grenzen stellen
In de brandbrief zijn de zorgen over de toenemende aanwezigheid van wolven beschreven en de gevolgen hiervan voor mens en dier. Ook wordt in de brief een verzoek gedaan om een uitbreiding van gemeentelijke bevoegdheden. Namens meerdere Gelderse gemeenten is er al eerder in een brief d.d. 12 december 2024 (bijlage 2) gevraagd om grenzen te stellen aan de wolf en het maken van concrete stappen op het gebied van preventie (bescherming en informatievoorziening/ voorlichting) en adequaat beheer.

Noodbevoegdheden
Graag ondersteunen wij het punt dat burgemeesters vrij weinig kunnen met onze noodbevoegdheden in acute situaties. Op 16 september 2025 ontvingen we een brief van de Provincie Gelderland over de incidenten met wolven (bijlage 3). In deze brief is gesproken over het ingrijpen van de burgemeester als bevoegd gezag. De behoefte en verwachting is dat burgemeesters kunnen handelen bij gevaar, terwijl de noodbevoegdheden vanuit de Gemeentewet daar niet in voorzien. Een acute situatie is namelijk snel vervlogen.

Concrete stappen nodig
Gezien de urgentie – inwoners, ondernemers, dierhouders en recreanten maken zich grote zorgen over de aanwezigheid van de wolf - rondom dit vraagstuk, vragen we wederom aandacht voor deze problematiek en de maatschappelijke onrust hierover. Met als belangrijkste uitgangspunt dat onze inwoners veilig kunnen leven en dieren kunnen houden, zonder vrees voor wolven.

Met vriendelijke groet,

Gemeente Ede, Burgemeester R. (René) Verhulst
Gemeente Nijkerk, Burgemeester T.T.E. (Tinet) de Jonge-Ruitenbeek

Gemeente Scherpenzeel, Burgemeester M. (Marieke) Teunissen-Willemsen
Gemeente Barneveld, Burgemeester J. (Jacco) van der Tak

Bijlagen:
1. Brandbrief wolf Districtelijk Veiligheidsoverleg Noord Oost Gelderland d.d. 18 september 2025
2. Brief Gelderse gemeenten d.d. 12 december 2024
3. Brief Provincie Gelderland d.d. 16 september 2025

In afschrift naar:
- Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer F. Rijkaart
- College van Gedeputeerde Staten provincie Gelderland, de heer H. Zoet
- Tweede Kamer Commissie Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Samen voor een veilige regio
Noord- en Oost-Gelderland

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en natuur
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Contactpersoon

Uw brief van/uw kenmerk
--

Bijlagen
--

Datum verzonden
18-09-2025

Ons kenmerk
DVO NOG 2025-1001

Onderwerp
Burgemeesters brandbrief wolf

Excellentie, Beste meneer Rummenie,
Excellentie, Beste meneer Van Oosten,

Met deze brandbrief willen wij als gemeenten gezamenlijk onze ernstige zorgen uiten over de toenemende aanwezigheid van wolven in onze regio en de gevolgen hiervan voor mens en dier.

Wij constateren een afname van schuwheid
Wij constateren niet alleen dat het aantal wolven in onze Veiligheidsregio een groei doormaken, maar ook dat een aantal individuele wolven in toenemende mate hun natuurlijke schuwheid verliest en zich steeds vaker in de nabijheid van mensen en bebouwing begeeft. Zoals vorige week goed zichtbaar was in Hoenderloo. Deze gedragsverandering leidt tot een groeiend aantal incidenten – naast de eerdere confrontaties met vee - met huisdieren en in enkele gevallen zelfs met mensen. De frequentie en ernst van deze voorvallen nemen zichtbaar toe. Recent zijn de gemeenten Epe en Heerde opgeschrikt door zeker vier verschillende aanvallen van een wolf op honden. Dit waren situaties waarbij inwoners, bij het uitlaten van de hond, in hun directe woon- en leefomgeving overvallen werden. Daarnaast zijn ook de honden van de Schaapsherder, behorende bij de Schaapskudde Epe – Heerde, twee keer aangevallen. Met als gevolg dat de kudde de heide niet meer op durft en het natuurlijke beheer in het gedrang komt. Deze incidenten hebben in de samenleving diepe sporen nagelaten. Helaas zijn dit geen opzichzelfstaande incidenten. Ook in andere gemeenten, waaronder Putten, Barneveld, Harderwijk en Nunspeet hebben zich diverse incidenten voorgedaan.

De gedragsverandering zorgt voor maatschappelijk onrust
Het gevoel van onveiligheid onder inwoners, ondernemers en recreanten, is aanzienlijk toegenomen. Tijdens een recente demonstratie bij het gemeentehuis van Epe, hebben inwoners hun angst en onvrede uitgesproken over het niet meer veilig uit kunnen laten van hun hond in hun woon- en leefomgeving. De maatschappelijke onrust is tastbaar en vraagt om daadkrachtig optreden. Wij delen de zorgen en kunnen en willen deze niet negeren.

Informatievoorziening schiet te kort
Wij constateren dat de informatievoorziening van de overheid aan inwoners en recreanten niet toereikend is. Bijvoorbeeld in welk seizoen welk gedrag van een wolf verwacht kan worden per

gebied (bos, weiland of dorp/stad), zodat specifieke handelingskaders gegeven kunnen worden. Zo kunnen inwoners en recreanten situaties beter inschatten.

Sluit nationale wetgeving aan bij de nieuwe status
De beschermde status van de wolf in Europa is verlaagd van 'strikt beschermd' naar 'beschermd'. Dit besluit werd goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad van de EU. De verlaging, die in lijn is met een voorstel van de Europese Commissie, maakt het eenvoudiger voor nationale en regionale overheden om maatregelen te nemen om conflicten met lokale gemeenschappen en vee aan te pakken. Gelet op de gedragsverandering van de wolf, verzoeken wij u met klem om de nationale wetgeving met spoed aan te passen of uitvoerbaarder te maken. Het overnemen van 'best practices' uit andere landen zouden dit proces mogelijk kunnen versnellen.

Huidige werkwijze verstevigen door goede registratie
In de interventierichtlijnen behorende bij het Wolvenplan 2025, wordt onderscheid gemaakt tussen situaties van contact tussen wolf-mens, wolf-vee en wolf-hond. Incidenten in die laatste categorie worden nu niet als zodanig geregistreerd. Deze worden als zichtmeldingen geregistreerd. Om de huidige werkwijze te verbeteren moet het per ommegaande mogelijk gemaakt worden om ook wolf-hond incidenten te melden en te registreren. Zo kan er een betere analyse worden gemaakt van de problematiek en kan nazorg geboden worden aan gedupeerden. Verder is het noodzakelijk om snel een deskundigencrisisteam te formeren die overheden in acute situaties bij kan staan bij ernstige incidenten door een wolf.

Verzoek om uitbereiding van gemeentelijke bevoegdheden
De behoefte en verwachting van onze inwoners is dat burgemeesters kunnen handelen bij gevaar, terwijl de noodbevoegdheden vanuit de Gemeentewet daar niet in voorzien. Een acute situatie is namelijk snel vervlogen. Het gevoel leeft dat burgemeesters vrij weinig kunnen met hun noodbevoegdheden in acute situaties. We vragen u dan ook om een ruimer handelingskader voor burgemeesters te ontwikkelen.

Wij gaan graag met u in overleg
Wij vragen u om deze kwestie met de hoogste prioriteit te behandelen aangezien wij ons ernstige zorgen maken over de veiligheid van onze inwoners en dieren. Daarbij vragen wij u op korte termijn in overleg met gemeenten te komen tot een beleidsmatige en juridische versterking van onze slagkracht. De veiligheid van onze inwoners en dieren mag niet afhankelijk zijn van langdurige procedures of onduidelijke verantwoordelijkheden.

Met vriendelijke groet,

Namens de burgemeesters van de 22 gemeenten van
het Districtelijk Veiligheidsoverleg Noord Oost Gelderland

A.J.M. Heerts, voorzitter

In afschrift aan:
Minister van Binnenlandse Zaken
Provincie Gelderland, gedeputeerde H. Zoet
Tweede Kamer Commissie: Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

gemeente Barneveld

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld

Telefoon 14 0342
Internet www.barneveld.nl

Excellentie, Geachte heer Rummenie,

Datum:
12 december 2024

Ons kenmerk:
JvdT/BV

Organisatieonderdeel:
Brief namens burgemeesters van Veluwse gemeenten

Onderwerp:
Grenzen stellen aan de wolf

De groeiende wolvenpopulatie in en rond de Veluwe en de wijze waarop het gedrag van enkele wolven zich lijkt te ontwikkelen, geeft zorgen bij onze inwoners. Graag brengen wij deze zorgen, waarbij de voortgang van de beheermaatregelen een negatief effect heeft op de veiligheidsbeleving van onze inwoners, onder uw aandacht.

Op en rond de Veluwe, en ook op andere plekken in de provincie Gelderland en Utrecht, zijn inmiddels vele confrontaties met wolven. Het aantal aanvallen op gehouden dieren is de afgelopen jaren sterk toegenomen (zie gegevens BIJ12[1]). Daarnaast zijn confrontaties tussen mens en wolf en/of mens en hond ook steeds meer aan de orde.

Wij zijn ons ervan bewust dat de wolf niet meer zal verdwijnen uit Nederland. Wel vinden we het van belang dat - in lijn met de inzet van de provincie Gelderland - we ‘grenzen stellen aan de wolf’. De toename van confrontaties, en de toename van het aantal wolven hebben een stevige doorwerking in het gevoel van onveiligheid bij onze inwoners, dierhouders (professioneel en hobbymatig) en de (toeristische en recreatieve) gasten die wij ontvangen.

Wij krijgen veel vragen vanuit de samenleving van bezorgde inwoners. Uiteraard investeren wij in goed contact met inwoners, luisteren we naar de zorgen die er zijn en bieden we steun wanneer confrontaties leiden tot zorgelijke situaties. We maken actief werk van voorlichting[2]. Tegelijkertijd is de realiteit dat er voor het bevoegd gezag een beperkt handelingsperspectief is.

---

[1] https://www.bij12.nl/onderwerp/wolf/verspreiding-wolf-in-nederland/#wolvenwaarnemingen

[2] Ter illustratie een van de gemeentelijke websites: https://www.barneveld.nl/over-barneveld/ontwikkelingen-in-barneveld/wolven

We zien dat de provincie Gelderland, als bevoegd gezag, zich nadrukkelijk inzet om voorlichting en preventie te stimuleren en (financieel) mogelijk te maken. Reeds op 2 april 2024 hebben we onze zorgen samen overgebracht aan de Tweede Kamer[3]. We stellen vast dat de provincies gezamenlijk (IPO) en u zich inspannen om passende beheer-maatregelen mogelijk te maken. De aanpassing van de Conventie van Bern is daarvoor een belangrijke, eerste stap.

Dat laat onverlet dat er vele stappen nodig zijn. Het tempo hiervan in relatie tot de veiligheidsbeleving van onze inwoners lopen niet gelijk op. Wij zijn ons ervan bewust dat de wolf een beschermd dier is, en zelfs nu de status lijkt te worden afgeschaald naar 'beschermd', er niet zomaar tot afschot kan worden overgaan. We doen wel een *appél* aan u om beheermogelijkheden te versnellen om zo de toenemende 'mismatch' tussen de veiligheidsbeleving van inwoners en de voortgang van het 'grenzen stellen aan de wolf' te verkleinen.

De verspreiding van de wolf is een (inter)nationaal vraagstuk. Dit vraagt om een helder landelijk (beheer)beleid dat op korte termijn handelingsperspectief biedt voor goede en eenduidige voorlichting, verder bevorderen van preventieve maatregelen, mogelijkheden tot beheer voor het bevoegd gezag mogelijk maken (zenderen, omgang met 'probleemwolven', etc.) en heldere kaders te bieden voor incidentenmanagement (anders dan noodweer door bijvoorbeeld politie).

Voor ons is een belangrijk uitgangspunt dat onze inwoners veilig kunnen leven en dieren kunnen houden, zonder vrees voor wolven. We ervaren een urgentie om dit op deze wijze onder uw aandacht te brengen aanvullend op ons overleg met u op initiatief van de provincie Gelderland op 29 november 2024. Wanneer er niet snel verandering zal plaatsvinden aan de huidige manier waarop we 'grenzen stellen aan de wolf', zien wij de situatie alleen maar verder escaleren.

Het is tijd voor concrete stappen.

[3] Petitie over wolf overhandigd aan Thttps://www.gelderland.nl/nieuws/petitie-over-wolf-overhandigd-aan-tweede-kamerweede Kamer

Met vriendelijke groet,

Namens de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Ede, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Scherpenzeel, Voorst en Barneveld.

Burgemeester Verhulst
Burgemeester Rozendaal
Burgemeester Van Daalen
Burgemeester Joon
Burgemeester Blom

Burgemeester Haseloop-Amsing
Burgemeester Lambooij
Burgemeester Teunissen-Willemsen
Burgemeester Jorritsma-Verkade
Burgemeester Van der Tak

In afschrift naar:

- College van Gedeputeerde Staten provincie Gelderland, de heer H. Zoet.
- Wolvencommissie provincie Gelderland, de heer de J. Markink
- Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB), mevrouw H. Westera
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de heer L. Geluk

Datum
16 september 2025

Zaaknummer
2025-011809

Onderwerp
Incidenten met wolven

Inlichtingen bij

Blad
1 van 2

T.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Helaas vinden er steeds vaker incidenten met wolven en mensen of honden plaats in de provincie Gelderland. Een zorgwekkende ontwikkeling waar we aandacht voor hebben. Het goed melden van incidenten is daarom des te belangrijker. Zo zorgen we dat dit op de juiste plekken terecht komt. Graag zorgen we voor meer duidelijkheid hierin. In deze brief leest u meer over het melden van incidenten, de basisregels en vragen we u hierover actief te communiceren als u dit nog niet doet.

Melden van incidenten
Het is belangrijk dat incidenten altijd worden gemeld, en op de juiste plek. Dit zorgt ervoor dat snel adequaat kan worden ingegrepen als dat nodig is. Bovendien zorgt goede registratie voor een compleet overzicht. Ook dit helpt - waar nodig - om gezamenlijk in te kunnen grijpen.

Incident wolf – mens of hond
Voorop staat dat ieder incident en afwijkend gedrag van wolven wordt gemeld bij de politie. Dat betekent:

- Bel 0900-8844 wanneer wolven mensen of honden benaderen of binnen 30 meter verblijven.
- Bel 0900-8844 of 112 bij incidenten tussen wolven en mensen of honden.

Incident wolf – vee
Incidenten waarbij een wolf een aanval heeft uitgevoerd op vee bij zowel dierhouders of particulieren geldt dat dit verloopt via BIJ12.

- Bel 085-486 22 22 meldt dit zo snel mogelijk en uiterlijk binnen 24 uur.
- Voor meer informatie hierover zie: www.bij12.nl (onderwerp wolf)

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

Communicatie naar gebruikers van bos- en natuurgebieden
We vragen u de bovenstaande regels en de andere basisregels over het omgaan met wolven te communiceren met gebruikers van gebieden waar wolven leven. We adviseren hierin actieve communicatie via uw gemeentelijke kanalen, sociale media en eventueel via openstellingbordjes bij de toegang van de bos- en natuurgebieden. Hieronder leest u de basisregels die de reguliere openstellingsregels aanvullen. De basisregels leest u ook op de website van BIJ12.

- Houd afstand van wolven;
- Komt een wolf te dichtbij: neem langzaam afstand, spreek luid en maak gebaren;
- Loop een wolf nooit achterna, ook niet om foto's te maken;
- Voer een wolf niet en laat geen etensresten achter in de natuur;
- Houd honden kort aangelijnd.

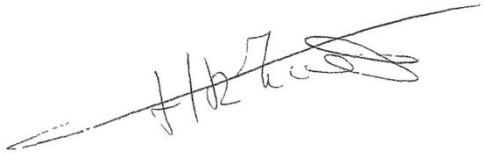
Hondenlosloopgebieden
Het aantal incidenten stijgt. Daarom adviseren we ook in hondenlosloopgebieden de basisregels te volgen. Dit betekent concreet dat honden ook daar aangelijnd zijn. Het is aan u, in samenspraak met de grondeigenaar, om dit advies tijdelijk of permanent op te volgen.

Bevoegdheden
Komt de openbare veiligheid door de aanwezigheid van een wolf in gevaar? Dan kan de burgemeester als bevoegd gezag ingrijpen. In andere gevallen of als het gevaar is geweken, ligt de bevoegdheid om in te grijpen bij de provincie. Bij wolvenaanvallen op gehouden dieren waarbij er geen gevaar is voor de openbare veiligheid is de provincie ook het bevoegd gezag.

Als provincie Gelderland zijn in gesprek met het ministerie, waarbij we onze behoefte aangeven voor een landelijk informatiepunt waar ook alle data rondom incidenten wordt geregistreerd. Mocht dit een vervolg krijgen dan lichten we u opnieuw in.

Meer informatie
Heeft u na het lezen van deze brief vragen, wilt u graag in gesprek, of aanvullende informatie? Dan horen wij dat graag. Neem contact met ons op via het Provincieloket (www.gelderland.nl/contact). Daarnaast vindt u op www.bij12.nl en www.gelderland.nl/wolf meer informatie over het omgaan met de wolf.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Harold Zoet
Gedeputeerde voor Biodiversiteit/natuur